

Defining Permitted Forms of Benefit

On Shabbat

Shiur number 9

In the previous shiur we discussed the prohibition against benefitting from *melacha* performed on Shabbat on a Jew's behalf. We saw the following ruling of the Shulchan Aruch and Rema in Shulchan Aruch Orach Chaim *siman 318 seif 1*:

המבשל בשבת (הגהה) או שעשה אחת משאר מלאכות, במזיד, אסור לו לעולם ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד; ובשוגג, אסור בו ביום גם לאחרים, ולערב מותר גם לו מיד.

In this shiur we will define the precise definitions of “benefit.”

1. Items that left the *techum* and were returned

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מא עמוד ב

אמר רב פפא: פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו, אפילו במזיד - לא הפסידו את מקומן.

What is the reasoning behind Rav Papa's ruling? If fruits were purposely taken out of their *techum* (the area in which a person or property may travel on Shabbat; *techum* in singular form, *techumin* in plural), why don't they “lose their place” – that is, why are they still permitted as if they never left their *techum*?

חידושי הרמב"ן מסכת עירובין דף מא עמוד ב

הכי קתני – פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו, במזיד לא יאכלו כלל, במה דברים אמורים שלא במקומן, דהא מתהני במעשה שבת, ומעשה שבת אסורין עליו, ובדין הוא דאפילו בתוך התחום כל שהעבירן ברשות הרבים ד' אמות שלא במקומן אסורין הם, והא דנקט חוץ לתחום משום דקתני בשוגג יאכלו, חזרו למקומן במזיד נמי יאכלו בכל מקום שהיו נאכלין תחלה, לומר שלא הפסידו את מקומן

The Ramban explains that carrying an item in a public area or taking an item outside of its *techum* is comparable to other *melachot* on Shabbat in regard to benefitting from *melacha*. Therefore, if fruits are carried in a public area or removed from their *techum*, one may not benefit from them. However, since the fruits are replaced in their original position, one may benefit from them, as there was no actual benefit from the *melacha* performed.

חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף מא עמוד ב

...מקשו הכא – היכי אמרינן דאפילו החזיר במזיד יהיו מותרין ... לאכלן במקומן ... דהא קי"ל שהמבשל במזיד בשבת לא יאכל ... י"ל ד...הכא ... ליכא אלא איסור תחומין דרבנן, ומשום איסור תחומין לא קנסינן ליה שלא יאכלו.

According to the Ritvah we are more lenient regarding *techumin*, since the institution of *techumin* (according to the majority opinion) is only *d'Rabanan*.

תוספות מסכת עירובין דף מא עמוד ב

לא הפסידו את מקומן - אף על גב דהבא מחוץ לתחום אסור למי שנשתלח לו הני מילי התם דאיתיה חוץ לתחום אבל הכא דהשתא הם במקומן שרי אפילו להאי דאפקא ולא דמי למבשל בשבת במזיד לא יאכל דהתם הוי איסור דאורייתא.

It seems that Tosafot combine the two factors and explains that as the prohibition is only *d'Rabanan* (like the Ritvah), one is allowed to benefit in a situation where there is no real benefit from the *melacha*, as the fruits are back in their original place (like the Ramban).

The Ritvah cites Rabbeinu Yonah who suggests a different approach:

חיזושי הריטב"א מסכת עירובין דף מא עמוד ב

ולפי מה שכתבנו בפרק ר' אליעזר דמילה (שבת ק"ל ב') לדעת הרב ר' יונה ז"ל ... לא מתסר מעשה שבת מפני שנעשה בו איסור העברה ברשות הרבים או הוצאה והכנסה, שלא אסרו במעשה שבת אלא דבר שיש בו מעשה דהיינו שנעשה שום תיקון בגופו שזה נקרא מעשה, והיינו דנקטינן בכל דוכתא מעשה שבת, וטעמא דמסתבר הוא.

We therefore have four different explanations why one may benefit from fruits that are returned to their *techum*.

1. Ramban: Using the fruits is not defined as benefitting from *melacha*, since one is using them in the place where they were before any *melacha* was done.
2. Ritvah: *Chazal* did not forbid benefitting from a *melacha d'Rabanan* such as *techumin*.
3. Tosafot: One may benefit from them due to a combination of the above two factors.
4. Rabbeinu Yonah: *Chazal* did not forbid benefitting from a *melacha* that does not affect the actual item involved in a *melacha* (in this case, moving the fruit has no bearing on the fruit, so it can be used).

❖ הרחבות – עוד יישום לדברי רבנו יונה, והאם יש הבדל בין ישראל ונכרי בזה?

However, Rabbeinu Yonah's opinion is not so simple. Rav Papa only permits benefitting from the fruits once they have been brought back to their *techum*, but not while they are still outside of their *techum*. Moreover, later on in the *sugiya*, the Gemara explicitly quotes the following *Baraita*.

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מא עמוד ב

תניא: פירות שיצאו חוץ לתחום, בשוגג - יאכלו, במזיד - לא יאכלו. רבי נחמיה אומר: במקומן - יאכלו, שלא במקומן - לא יאכלו.

The Gemara concludes that all *Tannaim* agree that one may benefit from fruits that were unintentionally brought back to their *techum*, and that one may not benefit from fruits that were intentionally taken out of their *techum*. The *Tannaim* disagree regarding the following two situations; fruits that were unintentionally taken out of their *techum*; and fruits that were intentionally brought back to their *techum* (Rav Papa is lenient about the latter). How would Rabbeinu Yonah explain why all opinions agree that one may not benefit from fruits that were intentionally taken out of their *techum*?

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ה

הריטב"א (כתב) בשם ר' יונה דלא מיתסר משום מעשה שבת אלא כשנעשה תיקון בגוף הדבר. והא דאסור במביא מחוץ לתחום צריך לומר שהיתה על כך גזירה מיוחדת, מה שאין כן ביצאו חוץ למקומם וחזר והכניסם

Rav Shlomo Zalman Auerbach explains that according to Rabbeinu Yonah's method, *Chazal* made a specific prohibition against benefitting from something that was intentionally brought out of its *techum* – otherwise there is no prohibition against benefitting from a *melacha* that does not affect the item itself. The Rambam's ruling is similar to that of Rabbeinu Yonah. In the *harchavot* on the Rambam's opinion, the Maggid Mishne is cited, who explains the Rambam in a similar way to Rav Shlomo Zalman Auerbach's explanation of Rabbeinu Yonah's opinion.

רמב"ם הלכות שבת פרק ו הלכה כד

פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו, בשוגג יאכלו בשבת שהרי לא נעשה בגופן מעשה ולא נשתנו, במזיד לא יאכלו עד מוצאי שבת.

The Rambam implies that he accepts the same reasoning as Rabbeinu Yonah regarding an item that was unintentionally brought back to its *techum*, but not if it was intentionally brought back. (The commentaries on the Rambam explain that he seems to rule like Rabbi Nechemia and not Rav Papa; see further in the *harchavot*).

❖ הרחבות – פסיקת ברמב"ם בסוגיית עירובין מא עמוד ב

A certain leniency can be derived from the Rambam's opinion. Generally, the Rambam rules like Rabbi Yehuda: that one may never benefit from an intentional *melacha*. Here, however, the Rambam explicitly rules that one may benefit from the item after Shabbat, which implies that it is even permitted for the person who intentionally brought the item back.

❖ הרחבות – לאוסרים הנאה ממלאכת שבת שלא שינתה את החפץ, האם נאסר שימושו עולמית?

There are significant practical differences between the different opinions:

Based on the Rambam: One might infer that one may benefit from any item that returns to the state it was in before the *melacha*.

Based on the Ritva: One might infer that one may benefit from any *d'Rabanan melacha*.

Based on Rabbeinu Yonah: One might infer that one may benefit from any *melacha* that does not affect the item itself. This also holds true according to the Rambam, but only if the *melacha* was performed unintentionally. We will clarify these points below.

2. Melacha that does not change the actual item

חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל ט סעיף יא

כל העושה מלאכה מן המלאכות האסורות מדאורייתא כגון המבשל בשבת וכן כולם, אם במזיד, אסור לו לעולם, ולאחרים מותר למוציא שבת מיד. ואם בשוגג או ששכח או אומר מותר, אסור בו ביום לכל אדם, ולערב מותר מיד אפילו לו ... ודוקא בדבר שנעשה מעשה בגוף הדבר, שנשתנה מכמות שהיה כמבשל וכיוצא בו. אבל המוציא מרשות לרשות שלא נשתנה הדבר מכמות שהיה – אם בשוגג, מותר אפילו לו אפילו בו ביום. ואם במזיד, אסור אפילו לאחרים עד מוצאי שבת מיד. ומכל מקום יש להחמיר בכל איסור תורה כמו מבשל.

The Chayei Adam follows the Rambam, and permits benefitting from an unintentional *melacha* that does not affect the item itself. However, the Chayei Adam adds that one should be stringent regarding a *melacha d'Oraita*. The Biur Halacha (*siman* 318 on *seif* 1 "achat") quotes this Chayei Adam. However, not all poskim accept his opinion. In the opening paragraph of this shiur, the Shulchan Aruch and Rema were cited, forbidding benefitting from a *melacha*. The Shulchan Aruch discusses the *melacha* of *bishul*, cooking (which is the example mentioned in the *Baraita*) and the Rema adds that the same is true for all *melachot*.

שו"ת אז נדברו ח"ט סי' לט

אודות מעשה שבת בדבר שלא נשתנה, שהתפלא למה לא הבאתי את החיי אדם המובא בביאור הלכה, כשלמדתי עכשיו את הארחות חיים להרא"ש שלי עם הפירושים, שבסוף נדפס צוואת רבינו יעקב בן הרא"ש בעל הטורים דכתב וזה לשונו: ולא תאכל ולא תשתה שום דבר שהובא ברשות הרבים עכ"ל, וזה כדברי רמ"א ושתיקת כל הפוסקים... ועיקר החידוש הוא רק מהחיי אדם, והביאור הלכה קיצר כאן, ויש מקום לטעות כי הכוונה דכן ס"ל לרמ"א, וזה אינו, שהרי מפורש "וה"ה שאר מלאכות", והאיך יתכן לפרש אחרת, ובה אין מקום דיון.

The Az Nidbiru learns from the above Rema that, contrary to what may be inferred from Biur Halacha, the Rema does not accept the Rambam's leniency (and certainly not Rabbeinu Yonah's).

The Imrei Binah, however, disagrees:

אמרי בינה חלק אורח חיים דיני שבת סימן ב

הא שבישל בשבת במזיד אסור לעולם לו ולאחרים מותר מיד, כמו שכתבו הטור והרמ"א "או שעשה אחת משאר מלאכות", יש לומר דווקא דומיא דמבשל, שעל ידי המלאכה הכין לו האוכל. אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, או המעביר ד' אמות ברשות הרבים, דלא עשה המלאכה בגוף הדבר – לא קנסינן ליה

The Imrei Binah does not believe that the Rema rejects Rabbeinu Yonah's opinion.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תחומין סימן תה סעיף ט

פירות שהוציאו חוץ לתחום והחזירום, אפילו במזיד, ... בשבת, מותרין באכילה במקומם, ואפילו לאותו ישראל שהחזירם לצרכו במזיד

מגן אברהם סימן תה ס"ק יד

ולא דמי למבשל בשבת במזיד דאסור, דהתם אסורא דאורייתא הוא, תוספות. וצריך עיון דהא המטביל כליו, והמעשר, דאסורא דרבנן ניהו וקנסין כדאיתא פ"ב דתרומות וצריך לומר דדוקא בדאית ליה פרי אחריני

The Magen Avraham explains the Shulchan Aruch holds that *Chazal* never prohibited benefit from a *melacha d'Rabanan*, but he is bothered by the fact that the Shulchan Aruch forbids benefitting from other *d'Rabanan* prohibitions, such as new dishes that were brought to the mikveh on Shabbat.

The Biur Halacha ("מאי טעמא") cites the Ramban and Ritvah's opinions. The Netiv Chaim rules:

נתיב חיים סימן ת"ה

(אחרי שהוא מביא את קושייתו של המגן אברהם ממשך -) אבל העיקר מה שמצאתי בחידושי ריטב"א בשם ר' יונה, וז"ל - ואפילו בשבת לא מיתסר מעשה שבת, מפני שנעשה בו איסור העברה ברשות הרבים או הכנסה והוצאה, שלא אסרו במעשה אלא דבר שיש בו מעשה, דהיינו שנעשה שום תיקון בגופו, שזה נקרא מעשה. והיינו דנקטינן בכל דוכתא "מעשה שבת", וטעמא דמסתבר הוא

The Shulchan Aruch continues (only the relevant sections are quoted below):

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תחומין סימן תה סעיף ט

וכל זמן שלא הוחזרו והם חוץ למקומם, אם הוציאן בשוגג מותרים לאכלם

נשמת אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל ט סעיף י

פסק בש"ע סי' ת"ה בפירות שהוציא בשבת אפילו שלא במקומן בשוגג יאכל, ומדכתב סתמא משמע דמותר אפילו לו, וכדאיתא להדיא ברמב"ם, ועל כרחך צריך לומר דסבירא ליה חילוק זה, וכמו שכתב בהדיא הריטב"א

❖ **הרחבות** – תשובת מראה הבזק – הנאה מאוכל שהובא ברכב בשבת

The *poskim* implement this reasoning in other contexts as well:

a. A Bus that Travels on Shabbat

שו"ת מנחת יצחק חלק ט סימן לט

ע"ד אם מותר לנסוע במוצש"ק מיד באוטובוס שיצא מהתחנה המרכזית מבעוד יום ... כתבו להתיר בנדון כה"ג עפ"י הריטב"א (עירובין ר"פ מי שהוציאוהו) והרשב"א (שבת ק"ל), וכן מוכח מדברי הרמב"ם (פ"ו מה' שבת הכ"ד) ובש"ע אר"ח (סי' ת"ה) וכמבואר בנתיב חיים שם, והביאם בחי"א (ני"א כלל ט' סי' י"א), וכ"פ בחי"א בפנים שם, ובביאור הלכה (סי' ש"ח ס"א), שיש לחלק בין בישול שנעשה בגוף הדבר שנשתנה מכמות שהי' אז במזיד אסור לו לעולם, ולאחרים מותר במו"ש = במוצאי שבת = ובשוגג אסור בו ביום גם לאחרים וכו', אבל הוצאה מרשות לרשות שלא נשתנה מכמות שהי', אם בשוגג מותר אפילו בו ביום ואם מזיד אסור אף לאחרים עד מו"ש מיד ע"י שם

שו"ת ציצ"א אליעזר חלק יג סימן מח

נשאלתי מכמה אם מותר מיד במוצש"ק לנסוע באוטו אגד כשידוע שהגיע לכאן ממקו"א שיצא משם מבעוד יום עם נוסעים מחללי שבת ר"ל. ואם יש צורך לחכות בכה"ג שיעור של כדי שיעשה, היינו השיעור שהיה צריך לקחת לנהג במוצש"ק כדי לצאת ממקום שהיה נמצא עד הגיעו לכאן. ועולה בדעתי דיש גם מקום לצדד בהיתרא מכח זה שיש לומר שהו"ל זה כמוצאי מרשות לרשות שיש הרבה ראשונים שמתירים בכה"ג בהיות שלא נעשה מעשה בגוף הדבר, ולא נשתנה הדבר מכמות שהיה. ועל האמור להוסיף שבכגון נידוננו י"ל שכו"ע יודו דמותר, דהא מהפעולה לבד בזה שחילל את השבת והביאו את האוטו לכאן אי אפשר עדיין ליהנות ממנה כלל, ודרושה עוד פעולה חדשה של נסיעה בהיתר במוצ"ש, באופן שפעולת החילול היתה רק בבחינת של הכשרה שיוכלו לאחר מיכן ליהנות מפעולת ההיתר שתעשה מיד במוצ"ש, והנוסעים שמשלמים במוצ"ש הוא עבור הנאת הנסיעה במוצ"ש, באופן שיוצא שהנוסעים לא נהנים כלל, ועכ"פ לא באופן ישיר, מפעולת החילול שהיתה רק בבחינה של הכשרה לפעולת ההיתר שתעשה מיד במוצ"ש, וגם הנהג ג"כ לא נהנה בזה למעשה בקבלו כסף נסיעה מהנוסעים במוצש"ק מפעולת החילול, כי אם הוא נהנה עבור נסיעתו מחדש מהכא להתם במוצש"ק.

שו"ת במראה הבזק חלק א' תשובה לא

שאלה : האם מותר לנסוע במוצאי שבת, מבית הכנסת לבית, ברכב של יהודי שבא עמו בשבת?
תשובה : לנסוע במוצאי שבת ברכב של יהודי שבא בו בשבת מבחינה הלכתית טהורה, אין איסור בדבר. משום, שגם אם נתייחס לאותה נסיעה במוצאי שבת, כהנאה מ"מעשה שבת", יש להתיר זאת מכמה סברות. ואף מסתבר, שאין צורך להמתין שיעור הזמן שבו היה בעל הרכב מגיע לביהכ"נ, לו היה יוצא מביתו במוצאי שבת (זמן "בכדי שייעשו"). ואולם, אין לעשות זאת למנהג קבוע, משום "מיגדר מילתא". שזהו זלזול ממשי בכבוד השבת, כאשר שומריה "מנצלים" את מחלליה לטובתם ולהנאתם. ויש בזה גם חשיבות הפגנתית, כלפי אלה שאינם חשים לאיסורי שבת החמורים

b. בורר

שו"ת רב פעלים חלק א - אורח חיים סימן יג

וראיתי להרב ערך השלחן סי' שיי"ט סק"ג, שכתב אם עבר וסינן מים או יין, נ"ל לכאורה דמותר לשתותו, ולא דמי למבשל בשבת כמ"ש הרשב"א והריטב"א, דלא קנסו אלא בבישול ודכוותיה דנעשה בגוף הדבר מעשה חדש, אבל אם לא נעשה בגוף הדבר מעשה, כגון הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים מותר.

The Erech Hashulchan writes: regarding benefitting from *melacha, borer* (selection) is not comparable to *bishul*. *Bishul* changes the food (from raw to cooked) while *borer* only removes the unwanted part, where the food itself remains unchanged. Because the act of *borer* does not change the food itself, one may benefit from *borer*. The Rav Paalim, however, disagrees on two levels:

אבל הרב חק יעקב בסימן תנ"ד כתב, דאם הוציא מרה"י לרה"י הו"ל כדין מבשל, וכן משמע בב"י סי' רנ"ט בשם המרדכי, דבמלאכה דאורייתא אף על גב דלא נעשה מעשה בגוף התבשיל אסור וכו' יע"ש. והנה מה דמדמי הרב ז"ל סינון המים והיין למוצאי מרה"י לרה"י, יש לחלק דהתם בהוצאה לא ניכר שום יתרון בזה שהוציא, אבל הכא בסינון ניכר יתרון, דתיקנו מן הפסולת שהיה נראה בו בעין מקודם הסינון, וכן הוא בבורר ג"כ נראה יתרון בזה בעין

Firstly, the Rav Pealim questions whether this reasoning may apply to *d'Oraita* prohibitions, as many poskim hold that it is only relevant for *d'Rabanan* prohibitions.

Secondly, he adds that even if we hold that it may apply to *d'Oraita* prohibitions, there is still a considerable difference between transporting an item from one place to another, in which case apart from venue, the item has not changed at all, and *borer*, which makes the useful part of the item more easily usable. The sorting does affect the item.

The Pri Megadim writes similarly:

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן שיט ס"ק א

יש להסתפק אם בירר אם אסור באותו שבת, ויש לומר דאסור, דנהנה ממלאכת שבת בבורר אוכל מפסולת דאי אפשר לאכול כך, אבל שני מיני אוכלין דאפשר לאכול כך צ"ע

The Tzitz Eliezer cites the Erech Hashulchan, who was quoted by the Rav Pealim among other factors, to rule leniently:

שו"ת ציצ"א אליעזר חלק יד סימן לג אות ה

נוסף לכל האמור יש לומר עוד סניף נוסף להיתרא והוא עפ"י ספר ערך השלחן שהביא הרב פעלים אבל גם בההיא דהחק יעקב לא יצאנו מידי פלוגתא יע"ש בספר אמרי בינה, ועוד. ומה שמעיר ברב פעלים שם דיש לחלק דהתם בהוצאה לא מינכר שום יתרון בזה שהוציא, אבל בסינון ניכר יתרון דתיקנו מן הפסולת, וכן בבורר, יש להשיב ולומר שאבל עכ"פ בבואנו ללמוד איסור מהאמור במבשל יש לדחות ולומר שאפ"ה לא דמי מיהת למבשל והדומה ששם נעשה בגוף הדבר מעשה חדש, ומשא"כ בסינון ובורר, וממילא אי אפשר ללמוד איסור משם לעל כגון דא שלא נעשה מיהת מעשה חדש בגוף הדבר.

The Tzitz Eliezer defends the Erech Hashulchan, explaining that the question is not whether a particular *melacha* is comparable to moving an item from its *techum*, but whether it is comparable to *bishul*, which is the original source of the prohibition against benefitting from a *melacha*. *Bishul* changes the state of the item, which is not the case with *borer*. He therefore rules that one can be lenient regarding benefitting from *borer*.

The Yalkut Yosef also permits benefitting from *borer*.

ילקוט יוסף שבת ג הנאה ממעשה שבת - בדבר שלא נעשה איסור בגוף הדבר סעיף ע

מי שעבר על איסור בורר בשבת, כגון שברר בשוגג פסולת מתוך אוכל, או שברר אוכל מתוך פסולת על דעת לאכול לאחר זמן, אף אם עשה כן בכלי המיוחד לברירה, בדיעבד מותר לו לאכול ממאכל זה בשבת, מאחר שיכל לברור בדרך היתר. ובפרט אם חזר ועירב את הפסולת לתוך האוכל, דכבר אינו נהנה ממלאכת שבת.

The above paragraph appears in a chapter that discusses benefitting from *melacha* that does not affect the item itself. However, his explanation is more complex: his leniency also stems from the fact that one can achieve the same result through other, permitted ways, especially if the items are mixed again, in which case there is no benefit at all from the initial act of *borer*.

❖ **הרחבות – היתר של הגרש"ז ליהנות מברירה באופן מסוים**

3. Removal of the obstruction to the Benefit

תפארת ישראל כלכלת שבת אמירה לעובד כוכבים סעיף ה

אבל מותר לומר לעובד כוכבים שלא בדרך צווי מה שחסר לו, כגון שיאמר לפניו הנר דולק עמוס, אף שיבין למחוט הנר בכלי, או איני יכול לקרות האיגרת החתום, אף שיבין מתוך דבריו לשבור החותם ולפתחו. ואי לאו הכי קשה, הרי אפי' עשה כן עובד כוכבים בעצמו לצורך ישראל, אסור ליהנות ממנו, וכעובד כוכבים שהדליק נר לצורך ישראל דאסור לכל ליהנות ממנו, נ"ל דהתם נהנה מגוף ההדלקה האסורה, משא"כ הכא אינו נהנה מקריעת הנייר עצמו רק מדבר שהסתובב ממנו, דהיינו קריאת הכתב. וכמו כן במחיתת הנר אינו רק מסיר מה שמעכב סיבת ההבהקה, ואין הישראל נהנה מגוף המחיתה.

The Tiferet Yisrael explains that one may hint to a non-Jew to remove something that is impeding the Jew's ability to benefit. For example, one may hint to a non-Jew to open up the seal of a letter, as that does not affect the letter itself. Similarly, removing the ash from a candle does not directly involve the wick; it clears the area around the wick and allows the flame to grow and shine brighter, but the fire already existed.

Presumably, these actions are even more easily permitted than Rabbeinu Yonah's leniency regarding *techum*. In the case of *techum*, the fruits were first in one place, and then another. In contrast, nothing at all happened to the letter or flame. The Magen Avraham is nonetheless stringent:

מגן אברהם סימן תקיח ס"ק יד

מי שיש לו לפתות (ירקות) טמונים בבור ופתחן עכו"ם בשבת או ביי"ט ... אם עשה העכו"ם לצורך ישראל – אסור בכדי שיעשו, דמלאכה דאורייתא היא

The Magen Avraham discusses a case in which a non-Jew opens a storage pit that contains vegetables. No *melacha* was done to the vegetables themselves; only the cover of the pit was removed, but the Magen Avraham is still stringent.

Elsewhere, however, the Magen Avraham implies (*siman 307 seif katan 20 and 31*) that one may hint to a non-Jew to remove the ash from a candle. The Pri Megadim explains this apparent contradiction:

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן שז ס"ק לא

עיין מגן אברהם ... ואין נהנה כל כך, דבלאו הכי ראוי ליהנות לאורו.

The Magen Avraham does not accept the Kalkalat Ha'Shabbat's reasoning that one may remove an impediment to benefit; rather, he explains that one may only allow a non-Jew to remove ash from a candle if the Jew was able to read by its light even before the ash was removed (see shiur 3 about *melacha* that allows additional, but not new, benefit). The Mishna Berurah (*siman 307 seif katan 76*) brings his opinion. The Minchat Shlomo (*kama, siman 5 #2*) clarifies that this explanation is necessary because the Magen Avraham does not accept the Kalkalat Ha'Shabbat's reasoning that one may benefit from *melacha* that merely removes an impediment.

Rav Shlomo Zalman Auerbach also concurs with this Magen Avraham:

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ה אות ב

וכן מי שמפתח ביתו מונח ברה"ר והביאו אותו באיסור ופתח בו דלת ביתו דאסור ליכנס לבית ולהשתמש עם החפצים המונחים שם אם לא היה אפשר בשום אופן לפתוח את הבית אלא ע"י הבאת המפתח בעבירה, ואף על גב דלאחר שהמפתח כבר הובא אין בפתיחת הדלת משום מלאכה ולא אסור לפתוח בו אלא מפני שנהנה ממעשה שבת, אבל כיון דאי לאו שהביאו את המפתח בעבירה לא היה יכול כלל ליכנס לתוך הבית ולהשתמש במה שמונח שם אפשר דאע"ג שהוא רק כעין גורם דגורם אפי"ה ה"ז דומה להדין של ליפתות הטמונים בבור שפסק המג"א דאסור

Rav Shlomo Zalman Auerbach rules like the Magen Avraham: just as one may not benefit from vegetables that are only accessible through *melacha* (the cover of the storage pit was removed with *melacha*), one may not enter and use the items in a house if access would have been impossible without *melacha*.

Rav Moshe Feinstein also forbids entering the house in such a situation:

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן עז

הנה בדבר ישראל שהביא במזיד מפתח מביתו דרך רה"ר ופתח דלתות בית הכנסת אם מותר ליכנס לביהכ"נ בשבת זו לע"ד יש לאסור

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן עא

בתשובה אחת בארתי שאסור ליכנס לביהכ"נ שנפתח במפתח שהביאו מרה"י לרה"ר באיסור... דהתם שייך לאסור הנאת הכניסה דשייך גם להקדיש זה ובהכניסה הא נעשה איסור

❖ הרחבות – ראייתו של בעל ה'אגרות משה'

In the next section, we will see that Rav Shlomo Zalman Auerbach changes his mind and disagrees with Rav Moshe Feinstein. To understand this change, we need to familiarize ourselves with another concept.

4. Second Degree Benefits

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן עא

ובדבר אם יש איסור הנאה דמעשה שבת מדבר שהיה מונח בחדר אפל והדליק אחד נר באיסור והביאו, והספק הוא מחמת שבהדבר גופיה לא נעשית העבירה אלא בהנר שגרמה שימצאו את הדבר, הנה לכאורה כיון שלר' יוחנן הסנדלר ילפינן מ'קדש' בב"ק דף ע"א ואף למ"ד דהוא רק מדרבנן הוא אסמכתא ל'קדש' שייך זה רק כשנעשה האיסור בגוף הדבר. ולכן אף לר' יהודה נמי הא לא יחמיר יותר מר"י הסנדלר ... וא"כ הוא ג"כ מהאסמכתא לקדש, ולא שייך דמיון לקדש כשלא נעשה כלום בגוף הדבר אלא בהנר שלכן אף שהעבירה דהדלקת הנר גרמה למצא הדבר שנמצא שנהנה עכ"פ מהעבירה אין לאסור. ובתשובה אחת בארתי שאסור ליכנס לביהכ"נ שנפתח במפתח שהביאו מרה"י לרה"ר באיסור, אבל ל"ד לכאן דהתם שייך לאסור הנאת הכניסה דשייך גם להקדיש זה ובהכניסה הא נעשה איסור..... אך מ"מ ראוי לבע"נ להחמיר שלא ליהנות מכיון שנגרם הנאה זו ע"י איסור. ידידו, משה פיינשטיין.

As we learned in the previous shiur, "היא קודש ואין מעשיה קודש" – Shabbat itself is holy but *melacha* that takes place on Shabbat is not holy *d'Oraita*; R. Feinstein explains that *Chazal* determined that *Ma'aseh Shabbat* is considered holy as well. Therefore, one may not enter a house opened by a key that was carried in a prohibited way.

One may not benefit from a light that was lit in a prohibited way on Shabbat. However, if a certain object was found by this light, one may still use the object, as it is not considered direct benefit from the *melacha*.

R. Waldenberg discusses the concept of second degree benefit from *melacha* in the context of using medicine attained by a prescription that was written on Shabbat:

שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן יז - קוני' רפואה בשבת פרק ב סעיף טו

כתיבת תרשים [מרשם] באיסור אם אוסר הרפואה שלקחו על ידי כך מבית מרקחת.... נראה דקיל טפי מהוצאה, שנעשה על כל פנים עבירה בגוף הדבר שהוציאו מרשות לרשות, מה שאין כן מלאכת הכתיבה שבתרשים, לאו כל כמיניה לאסור את התרופה שהוא גוף אחר. ובאמת רמזתי על כך בעצמי בתחלת דברי שם בכתבי בלשון ועוד זאת עדיפות גדולה בכתיבת תרשים בהיות והאיסור לא נעשה בגוף הרפואה. ודברי המג"א בסו"ס תקי"ח דאוסר ליהנות מלפת שהיה טמון בבור אם פתח נכרי הבור עבור ישראל, אף על גב שהנכרי רק הסיר את המונע, מלבד מה שיש לחלק דבשם מכל מקום העבירה היא בגוף הדבר שהלפת מונח בשם, דהיינו הבור, חוץ מזה, הרי כותב כת"ר בעצמו, שמ"מ אין זה שייך למה שאסרו חכמים במבשל משום גזירה דשמא ירבה. ובספרי שם הרי הבאתי בעצמי מהא"ב ומפלוגתא שיש בזה, והרגשתי שאני מביא זאת כהוספת חיזוק לצד ההיתר שכתבתי בשם, ועוד הוספתי עוד כמה צדדי היתר

The Tzitz Eliezer rules that one may use a medicine whose prescription was written on Shabbat as this is only considered second degree benefit from *melacha*. He is aware that this seems inconsistent with the Magen Avraham's ruling in the case of the vegetables, to which he offers the distinction between the cases, and adds that even if this distinction is not convincing enough, the Magen Avraham's opinion is not necessarily accepted by all, either.

Based on his conclusions, R. Shlomo Zalman Auerbach retracts his prohibition against entering a house opened with a key carried in a forbidden manner, and is more lenient than R. Feinstein.

שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן כב

מש"כ במנחת שלמה [ח"א] סימן ה' אות ב' ד"ה עכ"פ, דמי שהביא מפתח מרה"ר באיסור ופתח בו דלת ביתו, דאסור להכנס לבית ולהשתמש עם החפצים המונחים שם אם לא היה אפשר בשום אופן לפתוח את הבית אלא על ידי הבאת המפתח בעבירה. ובש"כ פ' י"ח הערה רמ"ד מובא בשמי דמותר.

חושבני שמסתבר יותר דמותר, כמובא בשמירת שבת כהלכתה, הואיל ולא מצאתי בשום מקום דקנסו חכמים שלא ליהנות ממעשה שבת רק מגוף הדבר שנעשה בו האיסור, או מאור נר שהודלק בשבת דחשיב נמי כנהנה מגוף הנר, וכיון שהאיסור להנות ממעשה שבת הוא רק מדרבנן, מסתבר דאסור רק להשתמש וליהנות מהמפתח לפתוח בו הדלת, אבל הכניסה לבית לאחר שכבר פתוח אף על גב שרק לצורך זה הובא המפתח מכל מקום בפתיחה עצמה לא נעשה כלל שום איסור מלאכה זולת זה שנהנה בפתיחתו ממעשה שבת, ולכן נלעני"ד דלאחר שכבר פתוח שפיר מותר להכנס וליהנות מכל אשר בבית.

Note R. Shlomo Zalman Auerbach's wording: there is no prohibition in actually opening the door, so while the outcome of *carrying* is prohibited, the outcome of *opening* the door is not prohibited.

R. Elyashiv is even more lenient:

מלכים אומניך, נספח סי' כח, עמ' תקפה

שאלה: בית מלון שנכנסים לחדרו רק באמצעות כרטיס מגנטי, כיצד יכנס יהודי לחדרו בשבת?
... וממו"ח הגאון רי"ש אלישיב (שליט"א) [זצ"ל] שמעתי דרך נוספת... [לאחר שפתר את ענין האמירה לעכו"ם, הוסיף: ואין כאן איסור הנאה ממלאכת נכרי

To summarize the opinions regarding opening doors:

R. Feinstein rules that if the key was carried in a forbidden manner, then one may not benefit from the opening of the door.

R. Shlomo Zalman Auerbach writes that carrying, not opening, is forbidden, so benefiting from the opened door is only considered second degree benefit from a *melacha*, and it is not forbidden. This does imply, however, that if opening the door itself is a *melacha*, then one may not benefit from the room / house.

R. Elyashiv rules that the purpose of opening a door is to allow access to what is behind it, so opening a door is always considered the removal of an impediment to benefit. According to this logic, one may always benefit from what is behind a door, even if the door was opened by doing a *melacha*.

5. “mavriah ari” – Maintaining Existing Benefit

a. Extinguishing a Fire

In shiur 1 we learned that the Mishnah quoted in Tractate Shabbat 121a permits allowing a non-Jew to distinguish a fire, even though the Jew will benefit from this. The Tosefot ask: why is one allowed to benefit from this? Isn't benefit from *melacha* forbidden?

תוספות מסכת שבת דף קכב עמוד א

ואם בשביל ישראל אסור - לא דמי להא דאמר לעיל "נכרי שבא לכבות, אין אומרים לו 'כבה' ויאל תכבה', והכא אסור כשעושה בשביל ישראל. דכי אמרינן דנכרי אדעתא דנפשיה קא עביד, הנ"מ בכיבוי וכיוצא בו, שאין ישראל נהנה במעשה הנכרי. אבל הכא, שגוף ישראל נהנה במעשה של נכרי, לא אמרינן אדעתא דנפשיה קעביד, הואיל והנכרי מתכוין להנאתו. כך פירש רבינו שמשון הזקן

The Tosefot challenge: even though the non-Jew distinguishes the fire without being instructed to do so by the Jew, it is the Jew's property that is saved! Rabbeinu Shimshon the Elder explains that there is no prohibition because the Jew does not benefit bodily.

Is this accurate? The Jew's house was about to burn down, the non-Jew prevented this, and the Jew is thus able to physically remain in his or her house!

The answer is that these objects – the Jew's house and possessions – already existed and gave benefit before the fire, and now the Jew may continue benefitting. The fire threatened to destroy this benefit, and the non-Jew prevented this potential end to the Jew's benefit, but the extinguishing of the fire does not create any new benefit – it merely prevents its end.

In other places in the Gemara (Bava Kama 58a; Bava Batra 53a; Tosafot on Ketubot 107b, among others) this concept is referred to as "*mavriah ari*." The name literally means "chasing away (*mavriah*) a lion ("*ari*") and is taken from a situation described in Bava Kama 58a, in which a person chases a lion away from another person's flock. The person who chased away the lion did not give the owner a new flock. The was owned by the owner before the lion ever came around. In a sense, the situation not been changed; rather, the person who chased the lion away maintained the existence of the current situation. "*mavriah ari*" has thus become a general name for situations where something (the proverbial "*Ari*") is threatening existing benefit, and taking action does not create new benefit, but only eliminates the threatening factor. In many halachic contexts, *mavriah ari* is not considered benefit in itself – it merely allows the existing state of benefit to continue.

Let us now draw a distinction between *mavriah ari* and a concept we have already discussed, removing an impediment:

Removing an impediment is a situation in which there is no possibility to benefit from an entity, and then a certain *melacha* enables benefit.

Mavriah ari is a situation in which the benefit from an entity is currently available, something threatens this availability, and a certain *melacha* removes this threat.

R. Shlomo Zalman Auerbach holds that one may benefit from the extinguishment of a fire (the "*Ari*") even if a Jew extinguished the fire, and even if the item in question is a garment that caught fire which was then extinguished:

שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן כב

גם מה שכתבתי שם, שאם נפלה דליקה בשבת באופן שהבית היה ודאי נשרף עם כל מה שבתוכו, וניצלו רק על ידי זה שישראל כיבה את האש בעבירה, שאסור להשתמש בו ביום עם כל מה שנשאר בתוך הבית משום דחשיב כנהנה ממעשה שבת, כעת נלענ"ד שמוזר הדבר לאמרו ... וגם נלענ"ד שאפילו בבגד שבחלקו כבר נאחז בו האש, גם כן חושבני שמותר אפי' בו ביום להשתמש וליהנות ממה שנשאר ... הן אמנם ראיתי בתפארת ישראל בכלכלת שבת דיני מלאכות שבת אות א' שכתב "המכבה נר בשבת אף דלא נהנה מגוף הכיבוי על כל פנים נהנה על ידי זה מן הנותר מהנר" ולכן אסור לו ליהנות כמו במבשל עיין שם, מכל מקום חושבני שזה דוקא מפני שהנר הוקצה באמת כולו להשרף (שהרי בשמן המסתפק חייב משום מכבה), מה שאין כן בדליקה שאחזה בבגד

Based on this leniency, one may allow a non-Jew to turn off a vehicle's engine:

מלכים אמניך פרק ד סעיף ז

הסיע יולדת לבית החולים בשבת והשאיר מנוע פועל, מותר לומר לנכרי "כל המכבה אינו מפסיד"

The car's engine is on; if the engine remains on, the car could be ruined. When the non-Jew turns off the engine, he or she is preventing potential damage, not creating new benefit.

b. Turning off the Refrigerator Light

Similarly, the Shemirat Shabbat k'Hilchata rules that a non-Jew may turn off the light in the fridge, as the light may otherwise prevent future benefit:

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תשל"ט) פרק לא סעיף א

מותר לומר לנכרי, אחרי שפתח את המקרר והנורה שבו נדלקה, שאם יסגור את המקרר מבלי להוציא את הנורה תחילה, או לנתקה, לא יוכל היהודי שוב לפתוח אותו (כלומר בלשון סיפור הצורך בעשיית המלאכה), והנכרי יבין מה עליו לעשות

To be precise: the non-Jew has already opened the fridge, and one is currently able to benefit from the fridge and its contents. However, if the door closes again, the Jew will be unable to benefit from the fridge (as the light will go back on if the door is opened). The Shemirat Shabbat defines: there is currently access to the food in the fridge. Turning off the light is considered *mavriah ari* – eliminating the factor (the light) that will prevent further benefit from the fridge. Therefore, one may continue benefitting from the fridge once the light has been turned off or removed.

c. Maintaining the Temperature of Food

The Ramban applies this concept in another context: *Chazal* forbade *hatmana* – to fully envelope food on Shabbat to make it maintain its heat, and even before Shabbat, full enveloping is forbidden if there is an element that will increase the heat of the food.

If one transgressed this prohibition, may he (or others) enjoy the food on Shabbat?

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף לט עמוד ב

מטמין בדבר המוסיף אסור התבשיל אפי' דיעבד שלא תאמר אין טומנין אמרו לכתחלה אבל עבר והטמין מותר, ומיהו דוקא בצונן שנתחמם או נצטמק ויפה לו אבל בעומד בחמימותו כשעה ראשונה אין לנו

הקור מאיים לקרר את המאכל. ההטמה רק מונעת מה"ארי", מהקור, לחדור למאכל. לכן, גם מקרה זה הוא "מבריה ארי", ומותר ליהנות מהאוכל החם. דברי הרמב"ן נפסקו בשולחן ערוך –

The cold threatens the warmth of the food. The enveloping only keeps this threat out. This, too, is deemed to be *mavriach ari*, and the warm food may be enjoyed.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנז סעיף א

אין טומנין בשבת, אפילו בדבר שאין מוסיף הבל; אבל בספק חשיכה, טומנין בו. ואין טומנין בדבר המוסיף הבל אפילו מבע"י, ואם הטמין בדבר המוסיף הבל, התבשיל אסור אפילו בדיעבד. ודוקא בצונן, שנתחמם או שנצטמק ויפה לו, אבל בעומד בחמימותו כשעה ראשונה, מותר

מגן אברהם סימן רנז ס"ק ו

הוא הדין המטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל דשרי, דהא אינו אלא עומד בחמימותו

❖ הרחבות – הערת רבי עקיבא איגר

דברי הרמב"ן והמג"א נאמרו על איסור הטמנה, שהוא איסור דרבנן. הגרש"ז מסביר שאין סיבה שהיתר זה לא יהיה נכון גם אם עבר על איסור דאורייתא –

Rav Shlomo Zalman extends this leniency to *melacha de'Oraita* as well -

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ה אות ב

אפשר שכונת המג"א לומר דהואיל וחזינן לענין הטמנה בערב שבת בדבר המוסיף הבל דאע"ג שאין זה ממש אותו החום שהיה קודם ואפי"ה כיון שנראה הדבר כאילו הוא רק עומד בחמימותו ולא נשתנה שרי, דלפי"ז ה"ה נמי אם הטמין בשבת בדבר המעמיד אף על גב דעבר אדרבנן מ"מ כיון שכך הוא האמת שרק שומר על אותו החום שהיה קודם שלא יתקרב שפיר שרי, ולפי"ז אפשר דה"ה נמי אם עבר אדאורייתא לעשות בשבת את הכלי שמעמיד דמ"מ כיון שרק שומר על החום שהיה קודם ואינו עושה שום שינוי בגוף המים ... לא חשיב כנהנה ממעשה שבת

Creating a thermos on Shabbat is forbidden, and obviously cannot be used on Shabbat. But if one created a thermos and used it on Shabbat, the hot water may be enjoyed, since the thermos only served to keep the cold away, and did not create a new benefit.

Rav Tzvi Pesach Frank Applied the same logic to food that was kept cold –

שו"ת הר צבי אורח חיים א סימן קפא

ובפריזידער יש עוד צד להקל דכאן לא נעשה המאכל במלאכת איסור, אלא גרם שלא יתקלקל, וזה לא נחשב נהנה מאיסור מעשה שבת, וחתן בני שיחיה הביא רא"י לזה מדברי הרמב"ן הרשב"א והר"ן בהא דעבר והטמין בדבר המוסיף הבל מבעוד יום שהתבשיל הוא איסור באכילה, שזה רק בצונן שנתחמם או שנצטמק ויפה לו, אבל בעומד בחמימותו כשעה הראשונה מותר, והובא בשו"ע סימן רנז סעיף א, ובשו"ע הרב הוסיף בזה: שהרי אינו נהנה כלל מהאיסור, הרי ששמירה על המצב הקיים של המאכל שלא יתקרב ולא יתקלקל לא נחשב כהנאה לענין מעשה שבת, ויעויין במג"א שם ס"ק ו שה"ה בעבר והטמין בדבר שאינו מוסיף הבל בשבת שמותר באכילה דהא אינו אלא עומד בחמימותו.

חתן בנו של הרב פרנק למד מהרמב"ן שאיסור ההנאה חל רק על מה שמתחדש בחפץ. ממילא אם תיקנו מקרר באיסור, יהיה אסור לקרר בו משקאות שרוצים שיהיו קרים, מכיוון שזו הנאה מהאיסור. אך מותר ליהנות מהגבניות שלא התקלקלו הודות לתיקון האסור, מכיוון שלא נתחדש בהם דבר חדש.

If a refrigerator was fixed on Shabbat, it may not be used to cool warmer food (cooling room temperature beverages). But it may be used to maintain the cold, for example, that is required to preserve dairy products.

d. Turning off the Light

שרגא המאיר חלק ד סימן קי"ז

דעת תוספות דמכיוון דמתניתין סתמא קאמר ... נראה דהך דינא מיירי בכל גוונא, ואין חילוק בזה בכל מין כיבוי....

The Shraga Hameir says there is no difference between extinguishing one fire or another. The Mishne Halakhot applies this to using a room that had its light turned off on Shabbat -

שו"ת משנה הלכות חלק ו סימן עח

ומה ששאל עוד במי שכבה נר או עלקטרי בשבת במזיד אי מותר לו לישן באותו חדר או דהו"ל נהנה ממעשה שבת נראה דכה"ג מותר לישן דהגם שהוא נהנה ממעשה שבת אבל אין זה ענין לנהנה ממעשה שבת דהכא לא הוה אלא כעין גרמא ולמשל הנהנה ממעשה שבת היינו כגון המבשל בשבת שהמאכל האוכלו אולי לא היה נעשה בו מעשה שבת לא היה ראוי לאכילה וכן כל כיוצא בזה שמעשה ניכר במלאכה זו שהוא עושה אבל המכבה את החשמל בלילה לא באה מעשה ההנאה ממלאכת שבת דהחשך הוא טבעי בבית ולולי הנר לא היה בו אור מעצמו וכשישן אין בו איסור לישן באישון לילה כשהוא לעצמו והכיבוי הוא עבירה בפני עצמה שאין לה שייכות עם השינה ומיד שכבה הנר אזדה [הלכה] לה מלאכת שבת ולא נשאר בה רושם כה"ג לפעני"ד פשוט דמותר לישן בבית זה

The Mishneh Halachot explains: the room is naturally dark, and the light is considered an addition. Turning off the light restores the room to its natural state; the non-Jew is only eliminating the light that dispels the natural darkness, so one is allowed to sleep in the dark room once the light has been turned off.

e. Protection from the Forces of Nature

R. Shlomo Zalman Auerbach applies this concept to allow benefit from shelter that was created to protect from the elements (which he considers the "Ari").

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ה אות ב

גם הסתפקתי במי שפרס אוהל בשבת להגן מהמטר והשמש דאפשר שמותר לישב תחת האוהל ואין זה חשיב כנהנה ממעשה שבת דיתכן שגם זה חשיב רק כמבריה ממנו את הגשם והשמש

He deliberates whether this concept also applies in the context of protection from sun or rain: whether a tent or umbrella opened on Shabbat creates a new reality, or only maintains the desired state that existed before the "Ari" of sun or rain began.

An additional example:

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן ה אות ב

ה"ז דומה לסותם פירצה בשבת כדי למנוע כבוי דלא חשיב כנהנה ממעשה שבת

Summary

In Eruvin 41b, Rav Papa permits using fruits that were taken out of the *techum* and then brought back in.

Rishonim disagree as to why there is no problem of benefitting from a *melacha*:

- a. Ramban: It is not considered benefit because there was no additional benefit from the *melacha*.
- b. Ritvah: *Chazal* did not forbid benefitting from the *d'Rabanan* prohibition of *techumin*.
- c. Tosafot: One may benefit due to a combination of the two above factors.
- d. Rabbeinu Yonah: There is no prohibition against benefitting from a *melacha* that does not actually affect the object. The Rambam brings this reason regarding a *melacha* that was performed unintentionally.

Throughout the shiur we discussed situations where the *melacha*, to varying degrees, does not affect the item itself, and saw different opinions amongst the poskim regarding when one can rely on Rabbeinu Yonah's reason:

1. Melacha that does not change the object

The Chayei Adam cites the Rambam's opinion: that one may benefit from an unintentional *melacha* that does not affect the object, even on Shabbat itself, but that one should be more stringent regarding a *melacha d'Oraita*. The Rambam concludes by writing that it is proper to be stringent for a Torah prohibition.

The Biur Halacha (*siman* 318 "achat") quotes the Chayei Adam.

The Rema writes that one may not benefit from any *melacha* (and not just *bishul*, which is the focus of the Shulchan Aruch's discussion).

The Az Nidbiru explains that the Rema is also stringent regarding *techumin*, even though the object itself was not affected (as opposed to the object of *bishul*). The Imrei Bina, in contrast, argues that the Rema applies this rule to all *melachot* that are similar to *bishul* – that is, to all *melachot* that affect the object – but that he is more lenient regarding *melachot* such as *techumin*.

The Shulchan Aruch (*siman 405 seif 9*) discusses the original case in Eiruvim that we began with: if the fruits were taken out of the *techum* but then brought back, one may benefit from them. The Magen Avraham (like the Ritvah) explains that we are lenient because *techumin* is only a *melacha d'Rabanan*. However, he notes that this is problematic given the many instances where one may not benefit from a *d'Rabanan* prohibition.

The Netiv Chaim answers that the Shulchan Aruch follows Rabbeinu Yonah: that one may be lenient in the case of *techumin*, since the *melacha* does not cause a change to the item. The Shulchan Aruch adds that if the object was unintentionally taken out of *techum*, then everyone may benefit from it, in accordance with the Rambam's opinion.

In general, poskim prefer to avoid relying on the lenient opinion, but we find several examples where it is taken into account:

a. A bus that began travelling on Shabbat:

The Minchat Yitzchak and Tzitz Eliezer cite Rabbeinu Yonah's reason as one of the factors that led them to rule leniently in the case of one who needed to board a bus even though the driver began driving before Shabbat was over.

b. *Borer*:

The Aruch Hashulchan permits benefitting from the *melacha* of *borer*, since the *melacha* does not change the food itself (the food was already there before the *melacha*; the act of *borer* removed the unwanted part that limited access to the food). The Chok Yaakov, however, argues that (1) most poskim do not accept Rabbeinu Yonah's reason, and (2), *borer* does affect the food: it was first part of a mixture, and now it is by itself!

The Tzitz Eliezer challenges the Chok Yaakov: regarding (1): some poskim only accept Rabbeinu Yonah's leniency regarding *melacha d'Rabanan*, while some accept it completely; and (2) the basis for comparison here is not *techumin*, but *bishul*. *Bishul* completely changes the object itself, which is not true of *borer*. He therefore rules that one may be lenient regarding *borer*.

2. Removal of the obstruction to the Benefit

The Kalkalat Shabbat writes that one may benefit from the *melacha* of a non-Jew that merely removes an impediment. For example, one may benefit when a non-Jew removes ash from a candle or opens the seal around a letter.

The Magen Avraham (*siman 518 seif katan 14*) rules that one may not benefit from vegetables that were stored in a pit if a non-Jew created an opening to the pit on Shabbat; this implies that he rejects leniency in the case of *melecha* that removes an impediment. (The Magen Avraham does allow one to benefit from the non-Jew's act of removing ash from a candle, but that seems to be based on what we discussed in shiur 3 - leniency in the case of additional benefit).

Based on the Magen Avraham's ruling, Rav Shlomo Zalman Auerbach and Rav Moshe Feinstein write that one may not benefit from a house if the key was carried in a prohibited manner, but it seems that Rav Shlomo Zalman Auerbach later changes his mind and is lenient.

3. Second Degree Benefit

In contrast to the prohibition of entering a building opened with a key that was carried in a forbidden manner, R. Moshe Feinstein permits using an item that was located in a room where the light was turned on in a forbidden manner. He explains that benefit from a *Ma'aseh Shabbat* is prohibited based on the concept of "קודש היא לכם" – that they have the status of something sacred and off-limits. The light that was turned on is considered sacred, but an object removed from the room is not sacred; benefit from these items is considered "second degree benefit" from *melacha*.

The Tzitz Eliezer, similarly, writes that one may benefit from medicine that has been attained through a prescription that was written on Shabbat – this too is second degree benefit, and it is therefore permitted.

For this reason, R. Shlomo Zalman Auerbach retracts his ruling that one may not enter a house opened by a key that was carried in a forbidden manner, and writes that as long as the door was opened in a permitted manner, one may enter the house (the key itself is considered sacred, but one may benefit from the fact that the house is open, because the house itself is not considered sacred).

The מלכים אמניך quoted Rav Elyashiv, who permitted use of a space that was unlocked on Shabbat, even if *melacha* was done in order to unlock the space. The benefit is not from the doorway, but from the room beyond.

To summarize the opinions regarding opening doors:

R. Feinstein rules that if the key was carried in a forbidden manner, then one may not enter the house.

R. Shlomo Zalman Auerbach allows entering the house as long as the door was not opened in a forbidden way.

R. Elyashiv permits entering the house even if the door was opened in a forbidden way.

e. “*mavriah ari*” – Maintaining Existing Benefit

In contrast to “removing an impediment,” where a prohibited act allows access to certain benefit, *mavriah ari* refers to a situation wherein something threatens an existing state of benefit. Removing this threat is not considered a benefit in itself – it only allows the present state of benefit to continue.

In previous shiurim, we discussed the Gemara in Shabbat 121a that one may not tell a non-Jew to extinguish a fire, but one may hint to it, and one may benefit from the act of extinguishing.

In shiur 5 we discussed the parameters of instructing a non-Jew to perform *melacha* on Shabbat.

The Tosefot point out a different issue: why are we allowed to benefit from the act of extinguishing?

R. Shimshon argues that there is no new benefit here; rather, the benefit already existed, and what has been removed is the threat to its continuing existence.

R. Shlomo Zalman Auerbach writes that this also applies to garments that caught fire and were then extinguished in a prohibited manner. Again, putting out the fire did not create new benefit; rather, this benefit already existed before the fire threatened it.

We learn from this Tosefot that the prohibition of benefit only applies in cases where the non-Jew’s act creates a situation of new benefit, but benefit is allowed in cases where the non-Jew only removes something that threatens existing benefit. Thus one may benefit in cases where the non-Jew extinguishes a fire, turns off a light, or turns off a car’s engine.

In מלכים אמניך he rules that this also applies to turning off a car’s engine, which prevents damage to the car and does not create new benefit (of course one must hint, rather than give explicit instructions).

The Shemirat Shabbat k’Hilkhata rules similarly about turning off the light in the fridge when the fridge is still open. Right now, there is access to the food in the fridge. If the door shuts, then the benefit of using the fridge further is threatened by the prohibition of turning on the light again. Therefore, one is allowed to hint to a non-Jew to turn off (or remove) the light in the fridge.

The Ramban rules similarly regarding the laws of *hatmana*. The *hatmana* only maintains the food’s heat, and does not create a new benefit. The Shulchan Aruch quotes this *le’halacha*.

R. Shlomo Zalman Auerbach writes that this concept is not confined to the prohibition of *hatmana*, which is a *d’Rabanan* prohibition, but to *d’Oraita* prohibitions as well.

The Har Tzvi applies the same logic to a refrigerator that was fixed on Shabbat. It may be used to maintain the cold of the items within it, since it is merely preventing the heat from spoiling the food .

This would not apply to putting an item in the fridge to cool down, since this would create a new benefit. But to put an item in the fridge to prevent it from spoiling is allowed, because this act only serves to maintain its existing freshness.

The *poskim* apply this logic to various cases:

The Mishneh Halakhot writes that one may sleep in a room where the light was turned off in Shabbat because darkness is the natural state of the room (turning off the light only removed the light that was detrimental to restful sleep).

R. Shlomo Zalman Auerbach writes that if an umbrella or parasol was opened on Shabbat, against the accepted custom, it may be used to prevent the rain or sun, which are deemed an “*ari*” in this case.

We have now completed learning about the prohibitions pertaining to melachot that were performed on Shabbat. We will next learn about melachot that are done on Shabbat without a human actually working on Shabbat.